

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**L. Celij Lacta[n]tij Firmiani christiano[rum] eloquentissimi
de opificio dei vel formatione hominis liber**

Lactantius, Lucius Caecilius Firmianus

Colonie, 1506

VD16 L 56

Utrum animus [et] anima sint idem. Cap. xvij

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70248)

luminis. q̄ nō ip̄a sit sanguis. s; hūore sanguinis alitur. vt lumē oleo
Qui aut̄ ignē putauerūt. hoc vsi sunt argumēto. q̄ p̄sente aīa corp̄
caleat. recedēte frigeat Sed ignis z sensu indiget. z videt̄ z tactu
cōburit Anima vero z sensu aucta z videri nō p̄t. z nō adurit. Un̄
apparet aīam nescio q̄d eē reo similē. At illi q̄ vētū putāt hoc fallū
tur. q̄ ex aere spiritū ducētes. viuere videamur Varro itaq; definit
Aīa est aer cōceptus. ore deseruact⁹. in pulmone tepēfact⁹. in cor
de diffusus in corpus Nec aptissime falsa sunt Neq; eīm tā obscurā
nobis h̄mōi dico eē rōnē. vt ne hoc q̄dē intelligam⁹ q̄d vez esse nō
possit. An si mihi q̄s dixerit enē esse celū aut vitreū (vt Empedo
cles ait) aerē glaciātū statim ne assentiar. q̄ celū ex qua materia sit
ignorē Sicut eīm hoc nescio. ita illud scio. Aīa ergo nō ē aer ore cō
ceptus. q̄ multo prius gignit̄ aīa. q̄ cōcipi aer ore possit. Non eīm
post partū insinuatur in corpus (vt q̄buldā phis videt̄) sed post cō
ceptū. p̄tinus. cū fetū in vtero necessitas diuina formauit. q̄ adeo vi
uit inter viscera genitricis. vt z incremēto augeat. z crebris pulsib⁹
gestiat emicare Deniq; abortū fieri necesse est. si fuerit aīa intus ex
tinctū. Letere definitōis partes eo spectāt. vt illis nouē mēsb⁹ q̄b⁹
in vtero fuimus. mortui eē videamur. Nulla ergo ex his trib⁹ vera
sentētia est. nec tñ in tantū falsos eē dicendum est q̄ hec senserūt. vt
omīno nihil dixerint Nam z sanguine simul. z calore. z spiritu viui
mus Sec cū cōstet aīa in corpe his oīb⁹ adunatis nō expresserunt
pprie q̄d eēt. q̄ tam nō p̄t exprimi q̄z videri.

¶ Unum animus z animus sunt idem.

¶ Cap. xviii

Quoniam alia z ip̄a inextricabilis questio Idē ne sit aīa z ani
mus. an s̄o aliud sit illud q̄ viuim⁹. aliud aut̄ q̄ sentim⁹ z

D iij.

sapim⁹ Nō desunt argumēta in utrāq; partē. Qui em̄ vnū eē dīcūt
hanc rōnē sequunt. q; neq; viui sine sensu possit. nec sentiri sine vita
ideoq; eē nō posse diuersum id qđ nō p̄t separari. s; qđcūq; ē illud et
viuēdi officiū. et sentiēdi habere rōnē. Itē q; aiā morte sopiat
appellāt duo Epicurei poete Qui autē dicūt eē diuersa. sic argumē
tant ex eo posse itelligi aliud eē mētē. aliud eē aiā. q; incolumi aiā
mēs possit extingui. q; accidere soleat isanis Itē q; aiā morte sopiat
anim⁹ somno Et qđē sic. vt nō tātū qđ fiat. aut vbi sit ignoret. s; et
am rez falsaz cōtēplatoe fallat Qđ quō ipm fiat nō p̄t p̄videri. cur
fiat p̄t. Nā req̄escere nullo pacto possum⁹. nisi mens visionū imagi
nib; occupata teneat. Latet autē mens oppressa somno tanq; ignis
obducto cinere sopit⁹. quē si paululū cōmoueris rursus ardescit et
q̄si euigilat Auocat ergo simulacris. donec mēbra sopore irrigata ve
getent. Corp⁹ em̄ vigilāte sensu licet iaceat imobile. tñ nō est q̄tūm
q; flagrat in eo sensus et vibrat vt flāma. et arcus om̄es ad se astri
ctos tenet Sed postq; mens ad cōtēplādas imagines ab intentioe
traducta ē. tūc demū corpus oē resoluit in quietē. Traducitur autē
mens cogitatioe ceca. cū cogentib; tenebris secū tantūmō eē ceperit
dū intanta est in ea. et q̄b; cogitat. repēte somn⁹ obrepit. et in species
p̄rimas sensuz ipa cogitatio declinat Sicea q; sibi an̄ oculos posu
erat videre q; incipit Deinde. p̄cedit vlti⁹. et sibi auocamenta in
uenit. vt saluberrimā q̄tē corpis interrūpat Nā vt mens p̄ diē veris
visionib; auocat. ne obdormiat. ita falsa ne excitef. Nā si nullas
imagines cernat. aut vigilare illā necesse est. aut p̄petua morte sopi
ri Dormiēdi q̄cā tributa est a deo rō somniādi. et qđē in cōe vniver
sis animātib;. s; illud hōi p̄cipue q; cū eā rōnē de⁹ q̄eris cā daret fat

eultatē sibi reliquit docendi hōiem futura p somniū. Nā etiā histo-
ric sepe testantē extitisse somnia. q̄rū p̄sens z admirabil' fuerit euect'
et respōsa vatū nostrorū ex pte somniū p̄stiterūt. Quare neq; sp̄ s̄a
sunt. neq; sp̄ falsa. Virgilio teste. q̄ duas portas voluit eē somniorū
Sed q̄ falsa sunt dormiēdi cā vident. que vera immittunt a deo. ut
imminēs bonū aut malū. hac reuelatōe discamus.

De origine anime an sit

¶ Ca. xix

Elud q̄z in questionē venire p̄t. Utrū ne aīa ex patre an
potius ex matre. an vero ex utroq; generetur. Sed ego id
meo iure ab ancipiti vēdico. Nihil eū ex his tribus vez ē. qz neq; ex
utroq;. neq; ex alterutroq; ferunt aīe. Corpus eū ex corpib; nasci
p̄t. qm̄ cōfert aliqd ex utroq;. De animis aīa nō p̄t. qz ex re tenuit in
cōprehēsbili nihil p̄t occidere. Itaq; ferēdaz aīaz rō vni ac soli deo
subiacet. Deniq; celesti sum' oēs semine oriūdi. Omnib; idē ille pa-
ter est. ut ait Lucreti'. Nā de mortalib; nō p̄t quicq; nisi mortale ge-
nerari. Nec putari pater debet. q̄ transfudisse aut inspirasse aīam de
sua nullo mō sentit. nec si sentiat. qm̄ tñ aut quō id fiat habeat aīo
cōprehēsum. Ex q̄ apparet nō a parentib; dari aīas. s; ab vno eodē
q; oīm deo patre. q̄ legē rōnēq; nascēdi tenet solus. siqdē solus effi-
cit. Nā terreni parētis nihil ē. nisi vt humorē corpis in q̄ est materia
nascēdi cū sensu voluptatē mittat vel recipiat. z cūtra hoc etiā op'
humoris isti' hō resistit nec ampli' quicq; p̄t. ideo nasci sibi filios
optāt. qz nō ipi faciūt. Cetera iā dei sunt opa. scz cōcept' ip̄e. z corpo-
ris iformatio. z inspiratio aīe. z partus incolumis. z quecūq; rem
reps ad hominē cōseruandū valent. illius munus est q̄ spiramus
q̄ viuim' q̄ vigem'. Nā p̄terq; q̄ ipsi' bñficio incolumes sum' cor/
D iij

D iij